



ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

119/1 03-07-2023
100

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/2016 CP
20 23 Luna 06 Ziua 29

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31 Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro>, E-mail: pres@ccr.ro

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 12670
Zg 26 Luna 06 Ziua 28

Dosarul nr.1703A/2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 4542 / 28 JUN 2023

Domnului
ALFRED-ROBERT SIMONIS
PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

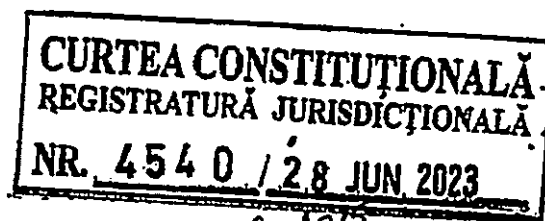
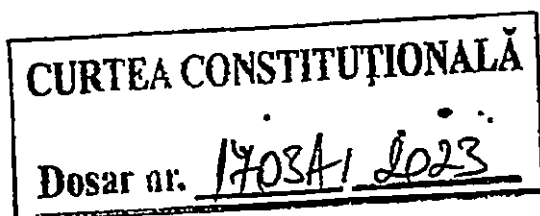
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați, referitoare la Legea privind statutul asistentului judecătorului (PL-x nr.231/2023).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 04 septembrie 2023 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 14 septembrie 2023.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

MARIAN ENACHE



Parlamentul României
Camera Deputaților
Secretar general

București, 28.06.2023
Nr. 2/6615

Domnului

Marian ENACHE
Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

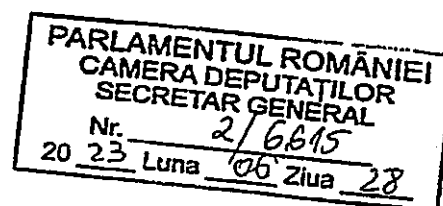
În temeiul dispozițiilor art.27 alin.(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem, alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați asupra Legii privind statutul asistentului judecătorului (Pl-x nr. 231/2023).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA-CLAUDIA MIHĂEȘ





Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul parlamentar USR

Către: SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. 1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat obiecția de neconstituționalitate a *Legii privind statutul asistentului judecătorului (Pl-x nr. 231/2023)*, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

În numele semnatarilor,

Lider Grup USR

Liviu-Ionuț MOȘTEANU



București, 28 iunie 2023

Către: **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

Domnului Marian ENACHE,

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații menționați în anexele atașate, formulăm prezenta

OBIECTIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la *Legea privind statutul asistentului judecătorului*
(PI-x nr. 231/2023),

pe care o considerăm neconformă cu o serie de articole din Constituția României, solicitând respectuos instanței de contencios constituțional constatarea neconstituționalității acesteia pentru motivele expuse în continuare.

CUPRINS

- I. SITUAȚIA DE FAPT;**
- II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL;**
- III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;**
- IV. CONCLUZII.**

I. SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei obiecții a fost inițiată în anul 2023, sub denumirea „*Propunere legislativă privind statutul asistentului judecătorului (Pl-x nr. 231/2023)*” de către un deputat.

Legea votată face parte din categoria **legilor organice**.

Conform expunerii de motive, proiectul de lege are ca obiect de reglementare stabilirea statutului asistentului judecătorului, a cărei activitate reprezintă un sprijin pentru judecători, contribuind la degrevarea activității acestora, prin îndeplinirea oricăror atribuții stabilite în condițiile legii de către judecători și asigurând premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție.

Proiectul de lege votat, Pl-x nr. 231/2023, încalcă flagrant art. 1 alin (3)-(5), art. 21, art. 124 și art. 126 din Constituția României, republicată.

II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL

Constituția României

Articolul 1 Statul român

(...)

(3) *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*

(4) *Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.*

(5) *În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.*

Articolul 21 Accesul liber la justiție

(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.*

(...)

Articolul 124 Înfăptuirea justiției

- (1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.
- (2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.
- (3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Articolul 126 Instanțele judecătorești

- (1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.
- (...)

III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

III.1. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, *Legea privind statutul asistentului judecătorului* (Pl-x nr. 231/2023) dedusă controlului de constituționalitate contravine art. 124 și art. 126 din Constituția României, republicată, privind înfăptuirea justiției.

Potrivit art. 124 alin. (1) și art. 126 din Constituție, justiția se „înfăptuiește în numele legii” de către judecători, ea neputând fi delegată altor persoane din afara magistraturii.

Pe de altă parte, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, ceea ce înseamnă că nicio persoană din afara magistraturii și nici din cadrul organelor de conducere judiciară nu pot influența activitatea de judecată, în speță asistenții judecătorilor.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, magistratura este „activitatea desfășurată de judecători în scopul înfăptuirii justiției și de procurori în scopul apărării intereselor generale ale societății”. De asemenea conform prevederilor art. 2 alin. (3), teza a II-a, „judecătorii soluționează cauzele în baza legii, cu respectarea drepturilor procesuale ale părților, fără constrângeri, influențe, presiuni”. Din aceste prevederi legale rezultă, fără îndoială, că justiția se înfăptuiește în cadrul sistemului nostru judiciar numai de către judecători.

Potrivit art. 40 alin. (2) din proiectul adoptat „Asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție”. Primul alineat al acestui text determină cu titlu general, atribuții care interferează semnificativ cu activitatea de judecată, respectiv:

„a) acordă sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată;

b) realizează activități de documentare, de verificare și de prezentare a actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză;

c) redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale.”

Astfel, atribuțiile asistentului prevăzute în proiectul adoptat afectează criteriile de legitimitate ale hotărârilor judecătorești. Prevederea constituțională presupune și garantarea dreptului la o instanță independentă și imparțială instituită potrivit legii.

Criteriile de legitimitate a unor astfel de hotărâri sunt cele stabilite de art. 6 din CEDO. Conform art. 6, alin. (1) „orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)”

Procedurile și garanțiile substanțiale ale independenței și imparțialității judecătorilor au drept scop protejarea procesului de luare a deciziei de fiecare judecător parte a completului. A se vedea în acest sens *Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni/Avizul nr. 22/2019/Rolul asistenților judiciari p. 18.*

Luarea deciziei reprezintă esența rolului oricărui judecător oricât de mari ar fi diferențele dintre practicile și tradițiile sistemelor judiciare. Pronunțarea hotărârii de către judecător sau completul de judecată este etapa finală a unui proces îndelungat, cu participarea subiecților procesuali și procedurali, cu garanții acordate acestora, dezbateri potrivit principiului contradictorialității cu înștiințarea sau participarea părților. Complexitatea activității de judecată etapizată de ședințe de judecată publice se finalizează cu dezbaterile părților. Urmează deliberarea de către completul de judecată și pronunțarea hotărârii.

Astfel, *Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni/Avizul nr. 22/2019/Rolul asistenților judiciari stabilește cu valoare de principiu pentru sistemele judiciare că asistentul judiciar nu este parte a instanței care pronunță hotărârea.* Legea națională este în prezent în același sens.

Acest proiect stabilește prin art. 40 alin. (1) lit. c) ca atribuție a asistentului : „redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau ale

altor acte procedurale“. Rezumând, spre înțelegere simplă, fără nicio reglementare specifică, fără o legătură de orice natură cu desfășurarea procesului, asistentul redactează proiectul hotărârii judecătorești: realizează descrierea faptică, examinează toate obiecțiile, incidentele de natură juridică ridicate de părți de care nu a luat cunoștință în mod direct.

Prin proiectul votat este încălcat art. 21 din Constituția României referitor la accesul liber la justiție. Trebuie subliniat că activitatea asistentului nu se concretizează în niciun act, astfel încât părțile litigiului nu știu și nu pot să știe dacă hotărârea a fost redactată în tot sau în parte de altă persoană decât judecătorii cauzei (și în caz afirmativ, care parte), dacă cele consemnate în hotărâre sunt rezultatul deliberării membrilor completului sau sunt argumente inserate de persoane străine actului de justiție sau dacă sunt rezultatul influenței unor astfel de persoane care rămân într-o realitate ocultă.

Conform art. 21 din Constituția României, orice persoană poate apela la instanțele judecătorești pentru protecția drepturilor sale. O lege care nu permite părților să aibă acces la judecător și oferă posibilitatea unui asistent al judecătorului să decidă ar putea fi văzută ca o încălcare a acestui drept. Conform Constituției și standardelor internaționale privind drepturile omului, fiecare persoană are dreptul la un proces echitabil și la o instanță independentă și imparțială. Or, prezența asistenților judecători ar putea afecta capacitatea unei persoane de a beneficia de un proces corect, deoarece se introduce o influență externă în procesul decizional.

În acest mod, se aduce atingere și art. 6 din Convenția (europeană) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sus menționat, întrucât apare pentru justițiabil întrebarea legitimă: *Cine a judecat procesul și a analizat argumentele sale?* Se naște îndoiala legitimă pentru parte dacă judecătorii judecă litigiul sau aceștia sunt doar o interfață, argumentele prezentate în cuprinsul hotărârii fiind de fapt ale unor persoane ale căror identitate nu o cunoaște și nici nu poate să o cunoască, nu le poate recuza în cazul în care au un interes în soluționarea litigiului într-o anumită manieră, nu realizează niciun act concret care să poată fi contestat sau combătut. De altfel, amintim că în sistemele *common law*, redactarea unei hotărâri reprezintă o atribuție personală a judecătorului care nu poate fi delegată nici împărțită cu un asistent, indiferent de nivelul de calificare a acestuia.

În Avizul menționat anterior al CCJE se precizează că luarea unei decizii nu este un privilegiu al judecătorilor care să poată fi delegat după bunul lor plac, ci este cea mai importantă dintre atribuțiile lor într-o societate fondată pe statul de drept. Judecătorii nu sunt simpli gestionari ai dosarelor, ei trebuie să stăpânească perfect legea

și faptele în așa fel încât deciziile judiciare să fie în totalitate ale lor. Totodată, de regulă unele state membre nu permit implicarea asistenților judiciari în redactarea hotărârilor: Andorra, Irlanda, Regatul Unit al Marii Britanii.

Astfel, implicarea în motivarea aspectelor procedurale reprezintă intervenția maximă a asistenților judiciari în materia redactării în următoarele țări: Andorra, Austria, Belgia, Croația, Finlanda, Georgia, Lituania, Republica Moldova, Federația Rusă, Suedia, Ucraina.

Consiliul Economic și Social a emis un **aviz nefavorabil**¹ pentru proiectul de lege privind statutul asistentului judecătorului motivând printre altele că modul de reglementare a atribuțiilor asistentului „poate fi de natură a afecta garanțiile conferite judecătorului pentru efectuarea actului de justiție în condiții de imparțialitate și independentă”.

De asemenea, conform Avizului Consiliului Economic și Social, *„propunerea legislativă nu individualizează atribuțiile de serviciu ale asistentului judecătorului, acesta din urma apropiindu-se de natura unei activități de consilier al judecătorului. Cu toate acestea, lipsa de specificitate a atribuțiilor poate afecta evaluarea impactului funcției în atingerea scopului propus. Mai mult decât atât, (caracterul prolix al competențelor acestui asistent și lipsa protecției acordate acestuia poate fi de natură a afecta garanțiile conferite judecătorului pentru efectuarea actului de justiție în condiții de imparțialitate și independență. Nu în ultimul rând, considerăm că soluția pentru degrevarea numărului de dosare al judecătorilor constă în creșterea resursei umane de judecători mai mult decât crearea unei noi categorii de personal”*.

Prin prevederea expresă de redactare a proiectelor de hotărâri de către asistenții judecătorului, chiar sub coordonarea judecătorului, în condițiile în care este atributul exclusiv al acestuia din urmă, hotărârea este lipsită de garanțiile prevăzute în art. 6 CEDO. O asemenea hotărâre nu garantează dreptul părților de a fi obținută de la o instanță corectă și imparțială care să-i asigure protecția în fața Curții de la Strasbourg cu consecințele de rigoare pentru statul român. Orice implicare în procedura luării deciziilor și a redactării hotărârilor judecătorești trebuie să fie clar și detaliat prevăzută pentru a exclude orice implicare a unor persoane neprevăzute de lege sau care au un statut juridic incert.

Orice act indeplinit de alte persoane decât judecătorii trebuie să fie clar indentificat și adus la cunoștința părților, pentru a se observa în ce măsură el este inserat în decizia finală. Având în vedere faptul că asistenții judecătorului nu se supun regimului incompatibilităților, nu pot fi recuzați și nici măcar nu sunt cunoscuți de părți,

¹ Avizul Consiliului Economic și Social nr. 2367/11.04.2023

6

legitimitatea hotărârii judecătorești este pusă sub semnul întrebării. Imparțialitatea judecătorilor este un element esențial al unui sistem judiciar corect și echitabil. Astfel, asistenții judecătorilor ar putea influența în mod inadecvat activitatea judecătorilor.

De asemenea, unul dintre principiile de bază ale democrațiilor constituționale este separarea puterilor în stat. Acesta implică ca puterea judecătorească să fie independentă și să funcționeze fără intervenția celorlalte ramuri. Or, activitatea asistența judecătorilor, așa cum sunt reglementați în proiectul de față, pot influența procesul decizional judecătoresc.

III.2. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, *Legea privind statutul asistentului judecătorului* (Pl-x nr. 231/2023) dedusă controlului de constituționalitate aduce atingere principiului previzibilității și clarității normelor, așa cum acesta își găsește expresia atât în prevederile art. 1 alin. (5) din Constituția României, republicată și cum a fost dezvoltat într-o bogată jurisprudență constituțională, cât și, în consecință, în prevederile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală.

Proiectul legii privind statutul asistentului judecătorului nu reglementează previzibil și accesibil acest statut și nu respectă criteriile de previzibilitate și accesibilitate potrivit practicii CEDO și Curții Constituționale.

Din analiza întregului text al legii criticate, acesta, atât prin conținutul său, cât și prin configurație, nu conduce la reglementarea unei instituții *sui-generis*, așa cum își propune, lăsând numeroase lacune și spații de interpretare a termenilor, a atribuțiilor și puterilor conferite asistentului judiciar.

Înfăptuirea justiției reprezintă un complex de activități funcționale prin care se realizează procesul de justiție prin acesta urmărindu-se realizarea apărării valorilor sociale fundamentale. Înfăptuirea justiției „în numele legii”, are semnificația, potrivit *Deciziei nr. 972/21 noiembrie 2012* a Curții Constituționale că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Ca activitate decisivă în realizarea statului de drept aceasta este strâns legată de respectarea principiului legalității, garant al eliminării a oricărei surse care ar constitui un temei al arbitrarului sau al nedreptății.

Conceptul de „previzibilitate” a legii a fost dezvoltat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în contextul mai larg al respectării principiului legalității.

Astfel cerința ca o ingerință să „fie prevăzută de lege” impune nu doar o minimă bază legală pe care să se întemeieze acțiunea statului, ci „legea” trebuie să fie accesibilă și previzibilă. În *Hotărârea Sunday Times contra Regatului Unit din 26 aprilie 1979* se

precizează că o normă nu poate fi considerată o „lege” dacă nu este formulată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își reglementeze comportamentul.

De asemenea, practica Curții Constituționale este constantă în demarcarea clară a exigenței de claritate și previzibilitate pe care trebuie să o îndeplinească orice act normativ.

În considerarea art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea a stabilit că nerespectarea acestor cerințe atrag în mod de sine stătător neconstituționalitatea legilor sau a prevederilor relevante. S-a statuat că „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite cerințe calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune ca acesta să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (conform Deciziei nr. 1/11 ianuarie 2012 publicată în M. Of. nr. 53/23 ianuarie 2012 și Deciziei nr. 494/10 mai 2012, publicată în M. Of. nr. 407/19 iunie 2012).

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. Această obligație, care revine atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în **elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român**.

Curtea Constituțională, a reținut, în jurisprudența sa constantă, că **respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative constituie un veritabil criteriu de constituționalitate prin raportare la aplicarea art. 1 alin. (5) din Constituție**. De asemenea, instanța constituțională a reținut că **accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrarului** (Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 3 mai 2019).

În acest sens, prin Decizia nr. 681/2021 și Decizia nr. 26/2012, Curtea Constituțională a reținut următoarele: *„Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiutorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ*. Astfel, **respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare**.

Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, „în România, respectarea [...] legilor este obligatorie”. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.”

Cu toate că principiul calității legii nu este enunțat în mod expres prin Constituție, acesta a fost recunoscut și consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale, care a stabilit că originea acestuia se regăsește în art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală. La modul general, s-a considerat că legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, în sensul adaptării corespunzătoare a conduitei de către aceștia.

În același sens, prin Decizia nr. 473/2013, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.”

Instanța constituțională a reținut că accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrarului (Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 3 mai 2019). În acest sens, textul normativ care face obiectul prezentei sesizări nu respectă cerințele de calitate a legii, sub aspectul clarității, previzibilității și preciziei normei, prevăzute de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cerințe care se circumscriu principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție.

Previzibilitatea unei norme presupune în mod obligatoriu ca destinatarul acesteia să aibă o reprezentare clară a aspectelor în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Or, prin lipsa de precizie și claritate, destinatarii normei juridice nu își pot forma o reprezentare clară. Acest aspect contravine flagrant principiilor fundamentale ale

legalității și securității juridice, statuate prin art. 1 alin. (5) din Constituție și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale.

Așadar, ambiguitatea redacțională a legii supuse controlului de constituționalitate este evidentă, de necontestat, ceea ce determină serioase îndoieli cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I*, nr. 6 din 4 ianuarie 2017, paragraful 45). Astfel, prin modul deficitar de redactare, legea contestată încalcă exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, cu consecința neconstituționalității legii în ansamblul său.

Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, care stabilește că: „*în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. Concret, principiul securității juridice are drept componentă previzibilitatea legii.

Conform jurisprudenței Curții Constituționale, principiul securității juridice se referă la faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol creat de legiuitor, prin normele juridice pe care le propune și adoptă, în sens contrar fiind afectată însăși securitatea juridică a persoanei. Astfel, legiuitorul are „*obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și a libertăților fundamentale*” (a se vedea Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, Decizia nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr. 240 din 3 iunie 2020, Decizia nr. 504 din 12 iunie 2020, Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, Decizia nr. 836 din 1 octombrie 2018, Decizia nr. 187 din 17 martie 2021, Decizia nr. 478 din 7 mai 2021 și Decizia nr. 688 din 21 octombrie 2021).

Practica CEDO a evidențiat prezența unei lipse de previzibilitate și în cazul prezenței incoerenței legislative în *Cauza Viașu c. României* (2008) care a creat atât „*un climat de incertitudine juridică*”, cât și un „*echivoc al situațiilor juridice incerte*” având un caracter sistematic pe fondul imperfecțiunii în ordinea juridică internă și al disfuncționalității legislației române în anumite materii. Lipsa de claritate și previzibilitate a legii este asociată nesocotirii art. 1 alin. (5) din Constituție.

De asemenea, statutul asistentului judecătorului nu este clar și precis definit. Referitor la statutul asistentului judecătorului proiectul legii prevede atribuțiile acestuia într-un singur articol.

„Art. 40 din legea votată stabilește:

(1) *Asistenții judecătorului îndeplinesc următoarele atribuții principale:*

a) acordă sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată;

b) realizează activități de documentare, de verificare și de prezentarea actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză;

c) redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau a altor acte procedurale.

(2) Asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție."

Atribuțiile asistentului judecătorului reprezintă o enumerare sumară de activități presupuse judiciare al căror conținut practic nu poate fi cel puțin evaluat într-o formă aproximativă. Procesul penal reprezintă o succesiune de activități specifice consemnate în acte procesuale sau procedurale reglementate riguros, efectuate de regulă în anumite termene, supuse unui posibil control de natură judiciară.

Atribuțiile asistenților judecătorului nu sunt supuse nici unei reglementări juridice. Nu este prevăzută nici denumirea formală a actului procedural prin care se constată efectuarea activităților judiciare. De asemenea, nu este prevăzută nicio activitate în procesul redactării hotărârii care este atributul exclusiv al judecătorului și care nu poate fi delegată. Proceduri de incompatibilitate, de abținere nu sunt indicate referitor la activitățile enumerate ca fiind posibile efectuate de asistentul judecătorului.

Să considerăm că un asistent al judecătorului potrivit art. 40 alin. (1) lit. c) din *Legea privind statutul asistentului judecătorului* redactează un proiect de hotărâre judecătorească. Se pune întrebarea care este modalitatea de consemnare a redactării proiectului în condițiile în care codul de procedură penală sau altă reglementare procesuală în acest sens nu există. O parte din procesul penal bănuiește că proiectul de hotărâre a fost redactat de un asistent judiciar aflat într-o situație de incompatibilitate dovedită. Se pune întrebarea care este procedura de contestare. Toate celelalte reglementări se află în aceeași situație de efectivă inaplicabilitate.

Un alt argument este faptul că introducerea asistenților judecătorilor ar putea afecta principiul colegialității, care presupune că judecătorii decid împreună în cadrul completelor. Astfel, asistenții pot interveni în procesul de luare a deciziilor, ceea ce ar putea compromite colaborarea egală între judecători.

IV. CONCLUZII.

Prevederile privind atribuțiile asistenților judecătorilor din *Legea votată privind statutul asistentului judecătorului* nu doar că nu îndeplinesc criteriile de accesibilitate și previzibilitate dar sunt, potrivit unor specialiști în materie (a se vedea Ioan Leș²) inaplicabile sau inutile.

Prin urmare, legea criticată este contrară dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție deoarece încalcă principiul securității juridice, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, principiu ce constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție. De asemenea, încalcă principiul liberului acces la justiție, principiul separației și echilibrului puterilor în stat și principiul înlăptuirii justiției prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, de către judecători independenți, care se supun numai legii.

În considerarea tuturor argumentelor expuse, vă solicităm respectuos admiterea prezentei obiecții de neconstituționalitate a Legii privind statutul asistentului judecătorului (Pl-x nr. 231/2023).

ANEXĂ - Legea privind statutul asistentului judecătorului (Pl-x nr. 231/2023), în forma pentru promulgare.

² <https://www.juridice.ro/essentials/6900/aprecieri-critice-asupra-legii-privind-statutul-asistentului-judecatorului>

OBIECTIE DE NECONSTITUTIONALITATE
PRIVIND LEGEA PRIVIND STATUTUL ASISTENTULUI
JUDECATORULUI (PL-X NR. 231/2023)

Nr.	Nume	Prenume	PARTID	SEMNATURA
1	Apostol	Alin-Gabriel	USR	
2	Badea	Mihai-Alexandru	USR	
3	Băltărețu	Viorel	USR	
4	Barna	Ilie-Dan	USR	
5	Berescu	Monica-Elena	USR	
6	Blaga	Daniel - Codruț	USR	
7	Botez	Mihai-Cătălin	USR	
8	Bulai	Iulian	USR	
9	Buzoianu	Diana-Anda	USR	
10	Chichirău	Cosette-Paula	USR	
11	Ciornei	Radu Tudor	USR	
12	Cristian	Brian	USR	
13	Dehelean	Silviu	USR	
14	Drancă	Andrei – Iulian	USR	
15	Drulă	Cătălin	USR	
16	Fălcoi	Nicu	USR	
17	Giurgiu	Adrian	USR	
18	Hangan	Pollyanna-Hanellore	USR	
19	Havârneanu	Filip	USR	✓
20	Ilie	Victor	USR	

Nr.	Nume	Prenume	PARTID	SEMNATURA
21	Ion	Stelian Cistian	USR	
22	Lazăr	Teodor	USR	
23	Lazăr	Ion-Marian	USR	
24	Lorincz	Iulian	USR	
25	Miftode	Marius Andrei	USR	
26	Miruță	Radu-Dinel	USR	
27	Molnar	Radu-Iulian	USR	
28	Moșteanu	Liviu-Ionuț	USR	
29	Murariu	Oana	USR	
30	Năsui	Claudiu-Iulius-Gavril	USR	
31	Neagu	Denisa-Elena	USR	
32	Panait	Radu	USR	
33	Pop	Rareș-Tudor	USR	
34	Prună	Cristina-Mădalina	USR	
35	Rodeanu	Bogdan Ionel Rodeanu	USR	
36	Seidler	Cristian-Gabriel	USR	
37	Stoica	Diana	USR	
38	Terente	Eugen	USR	
39	Todosiu	Beniamin	USR	
40	Țoiu	Oana-Silvia	USR	
41	Ungureanu	Emanuel-Dumitru	USR	
42	Wiener	Adrian	USR	

OBIECTE DE NECONSTATARE A LEGERII
PRIVIND VÂRSTA ALEATULUI ÎN SECȚIUNILE
(PLX 231/2023)

Nr.	Nume și prenume	Deputati	Semnatura
1	LUDDVIO DRĂGAN		
2	Antonel FOMOL	FORTA DREPTII	
3	Rusu Daniel Ghe		
4	XIAGY VASILE	— II —	
5	CHIRA CLAUDIU	— II —	
6	FLĂIASU GABRIEL	— II —	
7	KOCIS ALEXANDRU	FORTA DREPTII	
8	SOVĂIALĂ CĂLIN	— II —	
9	DANCA IONEL	— II —	
10	MIULESCU GHE ADRIAN	— II —	
11	BOLA BOGDAN	FORTA DREPTII	
12	GEORGE IONESCU	FORTA DREPTII	
13	Ștefan Ion	— II —	
14	Vilhelms Alexandru	Neafiliat	



PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR SENAT

LEGE

privind statutul asistentului judecătorului

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1.- Prezenta lege reglementează statutul asistentului judecătorului, a cărei activitate constituie un sprijin pentru judecători și asigură premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție, prin îndeplinirea oricăror atribuții stabilite în condițiile legii de judecători.

Art.2.- Asistentul judecătorului este obligat ca, prin întreaga sa activitate, să respecte independența judecătorului, drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora.

Art.3.- (1) Asistenții judecătorului funcționează la curțile de apel, la tribunale, precum și la tribunale specializate.

(2) Numărul de posturi de asistenți ai judecătorului pentru fiecare curte de apel și instanțele din circumscripția acestora se stabilește, în funcție de necesarul de personal calificat al instanțelor judecătorești, de către ordonatorul principal de credite, cu avizul conform al Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Președintele curții de apel poate dispune ca oricare dintre asistenții judecătorului care funcționează la instanțele din circumscripția curții de apel să-și desfășoare temporar activitatea la o altă instanță din aceeași circumscripție, chiar dacă nu există posturi ori acestea nu sunt vacante, dacă situația acelei instanțe impune această măsură.

(4) Desfășurarea temporară a activității prevăzute la alin.(3) se realizează în condițiile detașării prevăzute la art.45-47 din Codul muncii.

CAPITOLUL II

Recrutarea asistenților judecătorului

Art.4.- (1) Recrutarea asistenților judecătorului se face prin concurs organizat la nivelul curților de apel. Procedura de organizare și desfășurare a concursului se stabilește prin regulament aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Organizarea concursului pentru ocuparea posturilor de asistent al judecătorului la instanțele judecătorești se aprobă de către Secția pentru judecători, la propunerea curții de apel în a cărei circumscripție sunt aceste posturi.

(3) Numărul de posturi scoase la concurs se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii în funcție de posturile vacante existente în cadrul instanțelor judecătorești.

Art.5.- (1) Calendarul desfășurării concursului, numărul de posturi vacante de asistent al judecătorului scoase la concurs, cu indicarea expresă a instanțelor în cadrul cărora există aceste posturi, tematica și bibliografia pentru concurs, cuantumul taxei de înscriere, precum și locul susținerii acestuia se publică pe pagina de internet a curții de apel, cel mai târziu cu 45 de zile înainte de data susținerii probei scrise.

(2) Dosarele de înscriere se depun la sediul curții de apel la nivelul căreia se organizează concursul, în termen de 10 zile de la data publicării anunțului de concurs și trebuie să cuprindă toate documentele din care să rezulte îndeplinirea condițiilor de participare la concurs. Prin cererea de înscriere candidații optează fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru curtea de apel, fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru un tribunal și instanțele din circumscripția acestuia.

(3) Pentru înscrierea la concurs, candidatul plătește o taxă al cărei quantum se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, în funcție de cheltuielile necesare pentru organizarea concursului. Taxa de înscriere la concurs se restituie în cazul unor situații obiective de împiedicare a participării la concurs intervenite înainte de susținerea primei probe a concursului.

Art.6.- Poate fi numită în funcția de asistent al judecătorului persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) este licențiată în drept;
- c) nu are antecedente penale;
- d) cunoaște limba română;
- e) este aptă, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției;
- f) se bucură de o bună reputație;
- g) are o vechime de cel puțin 3 ani în funcțiile de specialitate juridică prevăzute

la art.63 alin.(1) din Legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Art.7.- (1) Pentru concursul de numire în funcția de asistent al judecătorului, președintele curții de apel, cu avizul colegiului de conducere al acestei instanțe, numește comisia de organizare a concursului, comisia de examinare, precum și comisia de soluționare a contestațiilor.

(2) Din comisia de organizare a concursului fac parte un judecător, care este președintele comisiei, precum și alte persoane desemnate din rândul personalului auxiliar de specialitate sau al personalului contractual ori al funcționarilor publici din cadrul instanțelor din circumscripția curții de apel, numărul membrilor fiind stabilit în condițiile alin.(1), în funcție de numărul candidaților.

(3) Comisia de examinare și comisia de soluționare a contestațiilor se compun din câte un președinte și doi membri. În situația în care la concurs sunt scoase posturi atât pentru curtea de apel, cât și pentru instanțe din circumscripția acesteia, se constituie comisii de examinare și comisii de soluționare a contestațiilor distincte pentru curtea de apel, respectiv pentru fiecare tribunal din circumscripția acesteia. Comisiile constituite pentru tribunal îndeplinesc atribuțiile corespunzătoare și pentru ocuparea posturilor vacante de la tribunalele specializate.

(4) Comisia de examinare este condusă de președintele curții de apel sau, după caz, de președintele tribunalului ori de un judecător desemnat în condițiile alin.(1).

(5) Comisia de soluționare a contestațiilor este condusă de un președinte, desemnat în condițiile alin.(1) din rândul judecătorilor care fac parte din respectiva comisie. Membrii comisiei de examinare și ai comisiei de soluționare a contestațiilor constituite pentru curtea de apel sunt desemnați din rândul judecătorilor de la curtea de apel. Membrii comisiei de examinare și ai comisiei de soluționare a contestațiilor constituite pentru tribunal sunt desemnați din rândul judecătorilor de la curtea de apel și/sau de la tribunal. În comisiile de examinare și de soluționare a contestațiilor sunt desemnați, de regulă, judecători care vor coordona activitatea asistenților.

(6) Secretariatul comisiilor de examinare și de soluționare a contestațiilor este asigurat de persoanele desemnate de președintele curții de apel.

(7) Nu pot fi numite în comisiile prevăzute la alin.(1) persoanele care au soțul sau soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv în rândul candidaților. În comisiile de concurs nu pot fi numite persoane care sunt soți, rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv cu alți membri ai comisiilor.

Art.8.- (1) Comisia de organizare a concursului coordonează organizarea și desfășurarea concursului, verifică îndeplinirea de către candidați a condițiilor de participare la concurs și a condiției bune reputații și îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin regulamentul prevăzut la art.4 alin.(1).

(2) Comisia de examinare verifică abilitățile de operare pe calculator în cadrul probei practice, elaborează subiectele și baremele de evaluare și notare pentru proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, corectează și notează lucrările la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, elaborează grila de evaluare în baza căreia se face aprecierea interviului și realizează interviuarea candidaților.

(3) Comisia de soluționare a contestațiilor soluționează contestațiile cu privire la rezultatele verificării condițiilor de participare la concurs, contestațiile la baremele de evaluare și notare și la rezultatele obținute la proba scrisă pentru fiecare disciplină de concurs.

Art.9.- (1) După înscrierea la concurs, toți candidații sunt verificați sub aspectul îndeplinirii condițiilor prevăzute la art.6 lit.a)-d), precum și a condiției de a fi apt din punct de vedere medical. Condiția de a fi apt din punct de vedere medical se dovedește prin certificat medical eliberat de un medic specializat în medicina muncii, la cererea fiecărui candidat, pe baza baremului medical prevăzut la art.11 alin.(1) din Legea nr.303/2022.

(2) Rezultatele verificării se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(3) Candidații respinși în urma verificării condițiilor de participare la concurs pot formula contestații în termen de 48 de ore de la publicarea listei privind rezultatele verificării dosarelor. Contestațiile se depun ori se transmit, prin fax sau e-mail, la curtea de apel.

(4) Contestațiile se soluționează, prin hotărâre, de către comisia de soluționare a contestațiilor, în termen de 48 de ore de la expirarea termenului pentru formularea acestora.

(5) După soluționarea contestațiilor se întocmește lista finală a candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs, care se publică în condițiile alin.(2).

Art.10.- (1) Concursul pentru numirea în funcția de asistent al judecătorului constă în susținerea următoarelor probe:

a) o probă practică eliminatoire de verificare a abilităților de operare pe calculator;

b) o probă scrisă eliminatoire de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice;

c) un interviu.

(2) Verificarea abilităților de operare pe calculator se face de către comisia de examinare și se notează cu „admis” sau „respins”. Rezultatele se publică pe pagina de internet a curții de apel. Candidații declarați admiși la proba practică eliminatoire participă la susținerea probei scrise de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice.

(3) Proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice constă în elaborarea unei lucrări la disciplinele drept civil, drept procesual civil, drept penal și drept procesual penal.

(4) Baremul de evaluare și notare la proba scrisă se publică pe pagina de internet a curții de apel după încheierea probei. În termen de 24 de ore de la publicarea baremului candidații pot formula contestații la acesta, care se depun ori se transmit, prin fax sau e-mail, la curtea de apel. Contestațiile la barem se soluționează de comisia de soluționare a contestațiilor, în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de contestare. Soluția se motivează în termen de 3 zile de la expirarea termenului pentru soluționarea contestațiilor. Baremul stabilit în urma soluționării contestațiilor se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(5) Lucrarea se notează cu note de la 1 la 10, cu două zecimale, fără rotunjire. Nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat este mai mic sau egal cu această notă.

Art.11.- (1) Rezultatele probei scrise se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(2) Candidații pot contesta notele obținute la proba scrisă. Contestația se depune ori se transmite, prin fax sau e-mail, la curtea de apel, în termen de 3 zile de la data publicării rezultatelor.

(3) Contestațiile se soluționează în termen de 3 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin.(2).

(4) Nota acordată în urma soluționării contestației este definitivă și nu poate fi mai mică decât nota contestată.

(5) Pentru a fi declarat admis, candidatul trebuie să obțină cel puțin nota 7.

Art.12.- (1) Candiđații declarați admiși la proba scrisă susțin un interviu în fața comisiei de examinare.

(2) În cadrul probei interviului, comisia evaluează:

a) motivația candidatului;

b) existența aptitudinilor specifice funcției de asistent al judecătorului, fiind avute în vedere aptitudinea de comunicare clară și logică a ideilor, capacitatea de gândire critică, capacitatea de analiză, motivare și sinteză, capacitatea de relaționare, înțelegerea realității sociale, folosirea corectă a limbii române;

c) elemente de etică specifice funcției.

(3) Membrii comisiei acordă, individual, punctaje pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la alin.(2), pe baza unei grile de evaluare elaborate de comisia de examinare care se publică pe pagina de internet a curții de apel odată cu anunțul privind organizarea concursului.

(4) Aprecierea interviului se face de către fiecare membru al comisiei cu note de la 1 la 10, cu două zecimale fără rotunjire. Nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat este mai mic sau egal cu această notă. Nota acordată de fiecare membru al comisiei reprezintă suma punctajelor acordate pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la alin.(2).

(5) Nota obținută la această probă reprezintă media aritmetică a notelor acordate de membrii comisiei.

(6) Sunt declarați admiși la această probă candidații care au obținut nota minimă 7.

(7) Rezultatele de la proba interviului sunt definitive și se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(8) Înregistrarea interviului prin mijloace tehnice audio este obligatorie.

Art.13.- (1) Nota obținută la concurs este media aritmetică a notelor obținute la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice și la interviu.

(2) Candiđații sunt declarați admiși în ordinea descrescătoare a notei obținute la concurs, în limita numărului de posturi scoase la concurs.

Art.14.- (1) Candidații declarați admiși la concurs sunt verificați sub aspectul îndeplinirii condiției de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției.

(2) Testarea psihologică constă în susținerea unui test scris și a unui interviu în fața psihologului din cadrul curții de apel. Pentru motive obiective, testarea psihologică se poate realiza și de un alt psiholog desemnat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui curții de apel care organizează concursul, din rândul psihologilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel ori din Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România atestați în condițiile legii.

(3) Rezultatele testării psihologice sunt concretizate într-un raport, care cuprinde profilul psihologic al fiecărui candidat, precum și calificativul „admis” sau „respins”.

(4) În vederea publicării rezultatelor testării psihologice, fiecărui candidat îi va fi atribuit un cod. Calificativul acordat se aduce la cunoștință prin publicarea pe pagina de internet a curții de apel.

(5) Candidații nemulțumiți de calificativul acordat pot formula, în termen de 24 de ore de la publicarea rezultatelor, contestații, care se depun ori se transmit, prin fax sau e-mail, la curtea de apel.

(6) Contestațiile se soluționează de comisia de reexaminare psihologică, formată din 3 psihologi desemnați de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii din rândul psihologilor prevăzuți la alin.(2), alții decât cei care au examinat candidații inițial. Reexaminarea psihologică se realizează prin reevaluarea testului scris, aplicarea unui nou test scris și susținerea unui nou interviu.

(7) Calificativul acordat de comisia de reexaminare psihologică este definitiv și se publică în condițiile alin.(4).

Art.15.- (1) Candidații care îndeplinesc condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic vor fi verificați sub aspectul îndeplinirii condiției bunei reputații.

(2) Verificările privind îndeplinirea condiției bunei reputații se fac de comisia de organizare a concursului, cu respectarea legislației în vigoare referitoare la protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

(3) Regulamentul de organizare a concursului stabilește documentele pe care candidații au obligația de a le depune, în vederea verificării îndeplinirii condiției bunei reputații.

(4) Nu se bucură de o bună reputație persoana care a fost sancționată disciplinar în ultimii 3 ani anterior datei susținerii primei probe a concursului pentru fapte în raport de care numirea acesteia în funcția de asistent al judecătorului nu ar fi conformă cu onoarea și probitatea specifice acestei funcții sau ar aduce atingere prestigiului justiției, avându-se în vedere criteriile

prevăzute la alin.(5). Sancțiunile disciplinare pentru care a intervenit radierea nu sunt avute în vedere.

(5) La stabilirea bunei reputații se au în vedere următoarele criterii:

a) gravitatea faptei, astfel cum rezultă din natura acesteia și din împrejurările în care a fost săvârșită, din forma și gradul de vinovăție, precum și din sancțiunea aplicată;

b) conduita persoanei înainte și după săvârșirea faptei, care relevă perseverența în săvârșirea unor fapte de natura celor prevăzute la alin.(4), sancționate ca atare.

(6) Candidații care nu se bucură de o bună reputație sunt declarați respinși.

Art.16.- (1) Pentru posturile de asistent al judecătorului rămase neocupate în urma aplicării art.14 și 15 pot opta, în termenul prevăzut de calendarul concursului, candidații care au obținut nota minimă 7 la interviu, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs, calculate potrivit art.13 alin.(1). Dispozițiile art.14 și 15 se aplică în mod corespunzător.

(2) Listele definitive ale candidaților declarați admiși se publică pe pagina de internet a curții de apel.

Art.17.- (1) Numirea candidaților admiși pe posturile vacante de asistent al judecătorului se realizează prin decizie a președintelui curții de apel, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs calculate potrivit art.13 alin.(1), conform listei publicate pe pagina de internet a curții de apel, ținând cont de opțiunea acestora formulată potrivit art.5 alin.(2). Candidații înscriși pentru posturile vacante scoase la concurs pentru un tribunal și judecătorii din circumscripția acestuia, optează în scris în termenul prevăzut de regulament, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs calculate potrivit art.13 alin.(1), pentru unul dintre aceste posturi.

(2) Departajarea candidaților cu note egale se face în ordine, după următoarele criterii: nota obținută la interviu, nota obținută la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice, vechimea mai mare în specialitate juridică.

Art.18.- (1) În cazul posturilor de asistent al judecătorului care se vacantează ulterior finalizării concursului, președintele curții de apel poate decide valorificarea rezultatelor acestuia până la data organizării următorului concurs, aceste posturi putând fi ocupate de candidații care au obținut nota minimă 7 la interviu, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs, calculate potrivit art.13 alin.(1) și care îndeplinesc condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic și condiția bunei reputații, dar nu au fost declarați admiși în limita posturilor scoase la concurs. Dispozițiile art.14, 15 și ale art.17 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică în mod corespunzător și pentru ocuparea posturilor temporar vacante.

Art.19.- (1) Înainte de a începe să își exercite funcția, asistentul judecătorului depune următorul jurământ: *„Jur să respect Constituția și legile țării, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, să-mi îndeplinesc atribuțiile cu onoare, conștiință și fără părtinire. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”* Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a asistentului judecătorului și este facultativă.

(2) Refuzul depunerii jurământului atrage, de drept, nulitatea numirii în funcție.

(3) Jurământul se depune în fața conducătorului instanței la care este numit asistentul judecătorului și se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de conducătorul instanței și de cel care a depus jurământul.

CAPITOLUL III

Formarea inițială a asistenților judecătorului și perioada de probă

Art.20.- (1) Formarea inițială a asistenților judecătorului se realizează în cadrul curților de apel în a căror circumscripție au fost numiți, cu sprijinul Institutului Național al Magistraturii.

(2) Durata stagiului de formare inițială este de șase luni și constă în pregătire teoretică și practică, realizată în condițiile stabilite prin regulamentul aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.21.- După finalizarea formării inițiale, pentru verificarea aptitudinilor, asistenții judecătorului sunt supuși unei perioade de probă de 90 de zile calendaristice.

Art.22.- (1) După încheierea perioadei de probă, asistenții judecătorului pot fi definitivati în funcție, la propunerea președintelui instanței în cadrul căreia funcționează, pe baza referatului întocmit de judecătorii care coordonează activitatea acestora.

(2) Persoana care nu este definitivată în condițiile alin.(1) este eliberată din funcție prin decizia președintelui curții de apel.

Art.23.- (1) Dispozițiile art.19-22 sunt aplicabile în mod corespunzător și asistenților judecătorului încadrați pe posturi temporar vacante potrivit art.18 alin.(2).

(2) După încheierea perioadei de probă, asistenții judecătorului încadrați pe posturi temporar vacante pot fi menținuți în funcție în condițiile art.22 alin.(1).

(3) Asistenții judecătorului menținuți în funcție potrivit alin.(2) pot fi definitivati pe posturile care se vacantează ulterior pe durată nedeterminată, la propunerea președintelui instanței în cadrul căreia funcționează, pe baza referatului întocmit de judecătorii care coordonează activitatea acestora.

CAPITOLUL IV

Formarea profesională continuă și evaluarea periodică a asistenților judecătorului

Art.24.- (1) Asistentul judecătorului are obligația de a desfășura activități de formare profesională continuă, prin pregătire individuală, sub coordonarea judecătorului.

(2) La nivelul fiecărei instanțe pot fi organizate, ori de câte ori este nevoie, activități de formare profesională a asistenților judecătorului, sub îndrumarea unui judecător desemnat de președintele instanței.

Art.25.- (1) Pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de competență profesională și de performanță, asistenții judecătorului sunt supuși unei evaluări anuale privind calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă, prin acordarea calificativelor „corespunzător” sau „necorespunzător”.

(2) În vederea realizării unei evaluări unitare, criteriile de evaluare a performanțelor profesionale individuale, indicatorii de evaluare și procedura de evaluare vor fi detaliate în cuprinsul regulamentului aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Competența efectuării evaluării activității profesionale a asistentului revine judecătorului care coordonează activitatea acestuia.

(4) Rezultatul evaluării se comunică persoanei evaluate, care poate formula contestație în termen de 3 zile de la comunicare. Contestația se soluționează de președintele instanței în cadrul căreia funcționează asistentul judecătorului.

(5) Asistentul judecătorului care primește în urma a două evaluări consecutive calificativul „necorespunzător” este eliberat din funcție în condițiile art.28 alin.(1) lit.c).

CAPITOLUL V

Suspendarea din funcție și eliberarea din funcția de asistent al judecătorului

Art.26.- (1) Asistentul judecătorului este suspendat din funcție în următoarele cazuri:

- a) când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară;
- b) când față de acesta s-a dispus arestarea preventivă sau arestul la domiciliu;
- c) când față de acesta s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar sau a controlului judiciar pe cauțiune și organul judiciar a stabilit în sarcina sa obligația de a nu exercita profesia în exercitarea căreia a săvârșit fapta;
- d) când suferă de o boală psihică, care îl împiedică să-și exercite funcția în mod corespunzător;
- e) pe durata cercetării disciplinare, în condițiile art.46 alin.(6).

(2) În cazul prevăzut la alin.(1) lit.a), asistentul judecătorului poate fi suspendat din funcție dacă se apreciază, în raport cu circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. În situația în care s-a apreciat că acesta poate fi menținut în funcție, i se poate interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei.

(3) Dacă se dispune clasarea, achitarea sau încetarea procesului penal față de asistentul judecătorului ori s-a dispus restituirea cauzei la parchet, suspendarea din funcție încetează, iar acesta este repus în situația anterioară și i se plătesc drepturile bănești de care a fost lipsit pe perioada suspendării din funcție. Drepturile bănești ce se plătesc vor fi majorate, indexate și reactualizate, incluzând și dobânda legală penalizatoare. Asistentului judecătorului i se recunoaște vechimea în funcție pe această perioadă. Suspendarea din funcție încetează și în situația în care achitarea sau încetarea procesului penal se pronunță în primă instanță. În acest caz, drepturile aferente se acordă după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de achitare sau încetare a procesului penal.

(4) Suspendarea din funcție se dispune de președintele curții de apel în a cărei circumscripție teritorială își desfășoară activitatea persoana în cauză. În aceleași condiții se constată și încetarea suspendării din funcție.

(5) În perioada suspendării din funcție potrivit alin.(1) lit.a)-c) și e), celui suspendat nu i se plătesc drepturile salariale. Această perioadă nu constituie vechime în muncă și în specialitate.

Art.27.- (1) În cazul prevăzut la art.26 alin.(1) lit.d), boala psihică se constată printr-o expertiză de specialitate, la sesizarea președintelui instanței, iar suspendarea din funcție se dispune pe perioada recomandată de comisia medicală de specialitate. Comisia medicală de specialitate, precum și condițiile concrete de expertizare a persoanelor care suferă de o boală psihică se stabilesc prin ordin comun al ministrului justiției și al ministrului sănătății.

(2) După expirarea perioadei prevăzute la alin.(1), președintele curții de apel, pe baza unei noi expertize, poate hotărî încetarea suspendării și repunerea în funcție a persoanei în cauză, prelungirea acesteia sau, dacă boala este ireversibilă, o eliberează din funcție.

(3) În perioada suspendării, persoanei în cauză i se plătesc drepturile de asigurări sociale de sănătate, potrivit legii.

Art.28.- (1) Asistentul judecătorului este eliberat din funcție în următoarele cazuri:

- a) demisie;
- b) pensionare, în condițiile legii;
- c) constatarea necorespunderii profesionale;
- d) neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile prevăzute pentru numirea în funcție;
- e) ca sancțiune disciplinară;
- f) condamnarea definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni de natură a aduce atingere profesiei.

(2) Eliberarea din funcție a asistenților judecătorului se dispune de către președintele curții de apel în circumscripția căreia își desfășoară activitatea.

Art.29.- Deciziile de suspendare din funcție și de eliberare din funcție pot fi contestate la instanța competentă, potrivit dreptului comun.

CAPITOLUL VI

Drepturile și îndatoririle asistenților judecătorului

Art.30.- Pentru activitatea desfășurată, asistenții judecătorului au dreptul la o salarizare stabilită în condițiile prevăzute de lege pentru judecătorii stagiați.

Art.31.- Asistenții judecătorului beneficiază anual de un concediu de odihnă plătit de 30 de zile lucrătoare, precum și de alte concedii în condițiile legii.

Art.32.- Pe lângă drepturile prevăzute de prezenta lege, asistenții judecătorului beneficiază și de alte drepturi prevăzute de legislația muncii și de legislația asigurărilor sociale pentru personalul plătit din fonduri publice.

Art.33.- Îndeplinirea atribuțiilor specifice ale asistenților judecătorului trebuie să se facă astfel încât să fie respectate independența și imparțialitatea judecătorului.

Art.34.- Asistenții judecătorului au obligația să își îndeplinească îndatoririle de serviciu cu profesionalism, imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legea, și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului justiției.

Art.35.- (1) Funcția de asistent al judecătorului este incompatibilă cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice.

(2) Asistenților judecătorului le este interzis:

a) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpușe;
b) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;

c) să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare ori de control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv la bănci sau la alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome;

d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic.

(3) Prin excepție de la prevederile alin.(2) lit.c), asistenții judecătorului pot fi acționari sau asociați ca urmare a legii privind privatizarea în masă.

Art.36.- (1) Asistenții judecătorului sunt obligați ca în exercitarea atribuțiilor să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice.

(2) Asistenții judecătorului nu pot să facă parte din partide sau formațiuni politice și nici să desfășoare sau să participe la activități cu caracter politic.

Art.37.- (1) Asistenții judecătorului sunt obligați să păstreze secretul profesional, confidențialitatea în legătură cu faptele și informațiile despre care iau cunoștință în exercitarea funcției.

(2) Asistenților judecătorului nu le este permis să comenteze sau să justifice în presă ori în emisiuni audiovizuale hotărârile sau soluțiile date în dosarele despre care au luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Art.38.- Asistenții judecătorului sunt obligați să respecte programul de lucru și să rezolve lucrările în termenele stabilite.

Art.39.- Asistenții judecătorului sunt obligați să prezinte, în condițiile și la termenele prevăzute de lege, declarația de avere și declarația de interese.

Art.40.- (1) Asistenții judecătorului îndeplinesc următoarele atribuții principale:

a) acordă sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată;

b) realizează activități de documentare, de verificare și de prezentare a actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză;

c) redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale.

(2) Asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție.

CAPITOLUL VII

Răspunderea asistenților judecătorului

Art.41.- Asistenții judecătorului răspund civil, disciplinar, administrativ și penal, după caz, în condițiile legii.

Art.42.- Asistenții judecătorului răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru faptele care afectează prestigiul justiției.

Art.43.- Constituie abateri disciplinare:

a) întârzierea nejustificată în efectuarea lucrărilor;

b) refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire ce îi revine potrivit legii și regulamentelor privind organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești ori alte atribuții stabilite de judecătorul coordonator sau de conducătorii instanțelor judecătorești;

c) neglijența gravă ori neglijențe repetate în rezolvarea lucrărilor;

d) absențele nemotivate de la serviciu, precum și încălcarea dispozițiilor din regulamentele privind organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești referitoare la programul de lucru;

e) nerespectarea confidențialității lucrărilor care au acest caracter;

f) nerespectarea dispozițiilor legale care reglementează modul de comunicare față de terțe persoane a datelor și informațiilor referitoare la activitatea instanțelor judecătorești;

g) atitudinile ireverențioase în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de judecători și celelalte categorii de personal din cadrul instanței, procurori, avocați, experți, justițiabili sau orice altă persoană;

h) intervențiile pentru soluționarea unor cereri privind satisfacerea unor interese personale, ale membrilor familiei sau ale altor persoane, precum și orice alte imixțiuni în activitatea judecătorilor;

i) încălcarea incompatibilităților și a interdicțiilor prevăzute de lege;

j) manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale.

Art.44.- Sancțiunile disciplinare care se pot aplica asistenților judecătorului, în raport cu gravitatea abaterilor, sunt:

a) avertismentul;

b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 25% pe o perioadă de până la 6 luni;

c) eliberarea din funcție.

Art.45.- Sancțiunile disciplinare prevăzute la art.44 se aplică de către președintele curții de apel în a cărei circumscripție teritorială își desfășoară activitatea cel sancționat.

Art.46.- (1) În cazul în care există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare, președintele curții de apel dispune efectuarea cercetării prealabile.

(2) Cercetarea prealabilă este obligatorie în toate cazurile și se efectuează prin judecători desemnați de președintele curții de apel. Cercetarea prealabilă se finalizează printr-un act de constatare.

(3) În cadrul cercetării prealabile se vor stabili faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost săvârșite, existența sau inexistența vinovăției, precum și orice date concludente.

(4) Ascultarea persoanei în cauză și verificarea apărărilor acesteia sunt obligatorii.

(5) Refuzul persoanei cercetate de a face declarații sau de a se prezenta la cercetări se constată prin proces-verbal și nu împiedică finalizarea cercetării.

(6) Pe perioada cercetării prealabile, președintele curții de apel poate dispune, în raport cu gravitatea faptei, suspendarea din funcție a persoanei în cauză.

(7) Persoana cercetată poate contesta măsura prevăzută la alin.(6) în termen de 5 de zile de la data comunicării, la instanța competentă.

(8) Sancțiunile disciplinare prevăzute la art.44 se aplică în termen de 30 de zile de la data înregistrării actului de constatare la cabinetul președintelui curții de apel, dar nu mai târziu de un an de la data săvârșirii abaterii disciplinare.

(9) Sancțiunile disciplinare prevăzute la art.44 se aplică prin decizie emisă în formă scrisă, în termenul prevăzut la alin.(8), și se comunică persoanei sancționate în cel mult 5 zile de la data emiterii; decizia produce efecte de la data comunicării.

(10) Sub sancțiunea nulității absolute, în decizie se cuprind în mod obligatoriu:

- a) descrierea faptei care constituie abatere disciplinară;
- b) precizarea prevederilor din actele normative în vigoare care au fost încălcate de cel sancționat;
- c) motivele pentru care au fost înlăturate apărările formulate de cel sancționat în timpul cercetării prealabile ori motivele pentru care persoana nu a fost citată sau ascultată;
- d) temeiul de drept în baza căruia se aplică sancțiunea disciplinară;
- e) termenul în care sancțiunea disciplinară poate fi contestată;
- f) instanța competentă la care sancțiunea disciplinară poate fi contestată.

(11) Decizia de sancționare poate fi contestată în termen de 30 de zile de la comunicare, la instanța competentă.

(12) Contestația formulată potrivit alin.(11) nu suspendă executarea. La cererea contestatorului, instanța poate dispune suspendarea executării.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.47.- În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, Regulamentul privind recrutarea, formarea profesională și evaluarea asistenților judecătorului.

Art.48.- Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, experții juriști încadrați la Consiliul Superior al Magistraturii, în conformitate cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.127/2022 privind înființarea unor posturi de personal contractual în schema de personal a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobată prin Legea nr.384/2022, sunt încadrați în cadrul curților de apel în a cărei circumscripție își desfășoară activitatea. Președintele curții de apel stabilește, prin decizia de încadrare, instanțele judecătorești la care asistenții judecătorului își desfășoară activitatea.

Art.49.- Persoanelor încadrate conform art.48 din prezenta lege li se recunoaște vechimea în specialitate juridică pentru perioada derulării proiectului „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești”, cod SIPOCA/MySMIS:751/129513, precum și pentru perioada lucrată în calitate de experți juriști în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.50.- Perioada în care o persoană a îndeplinit funcția de asistent al judecătorului se ia în considerare la calcularea vechimii necesare pentru participarea la concursul de admitere în magistratură prevăzut la art.63 alin.(1) din Legea nr.303/2022.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor articolului 75 și ale articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

ALFRED-ROBERT SIMONIS

p. PREȘEDINTELE
SENATULUI

SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București,

Nr.